

2018/070



ONTVANGEN 02 OKT. 2018

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en  
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Hogeschool Utrecht  
t.a.v. College van Bestuur  
Postbus 573  
3500 AN UTRECHT

**Hoger Onderwijs en  
Studiefinanciering**  
Rijnstraat 50  
Den Haag  
Postbus 16375  
2500 BJ Den Haag  
[www.rijksoverheid.nl](http://www.rijksoverheid.nl)

Datum **28 SEP. 2018**  
Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo master Marketing, Technology &  
Customer Experience

**Onze referentie**  
1396315

**Bijlagen**  
1

*Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO Bezwaarschriftencommissie, Postbus 30205, 2500 GE Den Haag. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op [www.duo.nl/zakelijk](http://www.duo.nl/zakelijk) onder 'Oneens met Duo'.*

Geacht College,

Met uw brief van 1 juni 2018, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 26 juni 2018, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo masteropleiding Marketing, Technology & Customer Experience te verzorgen als bekostigde opleiding in de gemeente Utrecht.

#### **Advies CDHO**

De CDHO heeft mij bij brief van 11 september 2018, kenmerk 2018/070, negatief geadviseerd over uw aanvraag. Het advies van de CDHO dat integraal onderdeel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

#### **Besluit**

Gelet op de advisering van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om de hbo masteropleiding Marketing, Technology & Customer Experience te verzorgen als bekostigde opleiding in Utrecht.

#### **Beoordelingskader**

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

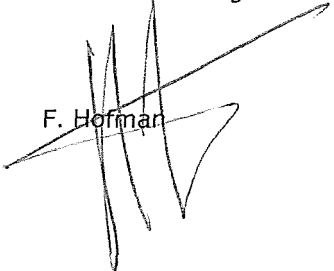
#### **Motivering**

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag niet voldoet aan de voorwaarden a en b van artikel 4 van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de CDHO, de NVAO, de VH, de  
Inspectie van het Onderwijs en de Dienst Uitvoering Onderwijs (Groningen).

**Onze referentie**  
1396315

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,  
Ingrid van Engelshoven  
namens deze,  
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,



F. Hofman



Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap  
t.a.v. de Minister  
mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven  
Postbus 16375  
2500 BJ DEN HAAG

Postadres  
Postbus 85498  
2508 CD Den Haag  
Bezoekadres  
Parkstraat 28  
2514 JK Den Haag  
T: 070 8505300  
W: [www.cdho.nl](http://www.cdho.nl)  
E: [info@cdho.nl](mailto:info@cdho.nl)

## OCW Advies nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding Hogeschool Utrecht voltijd hbo master Marketing, Technology & Customer Experience Utrecht	2018/070	11/09/2018

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 26 juni 2018 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Hogeschool Utrecht om de hbo master Marketing, Technology & Customer Experience (voortaan vermeld als master MTCE) als bekostigde opleiding te verzorgen te Utrecht (brief van 1 juni 2018).

Aanvrager heeft gebruik gemaakt van het oude format van de Beleidsregel. De aanvraag is echter ingediend op de dag waarop de nieuwe Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 in werking is getreden. Daarom is deze volgens de nieuwe Regeling beoordeeld. Aanvrager is op 4 juli 2018 in de gelegenheid gesteld om informatie aan te vullen. De aanvraag was op 12 juli 2018 voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en werd vervolgens door de commissie in behandeling genomen.

### Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van de Hogeschool Utrecht om de hbo master MTCE als bekostigde opleiding te Utrecht te verzorgen.

### Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2014, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

### **Omschrijving van de aanvraag**

Aanvrager wil per september 2019 de hbo master MTCE in Utrecht aanbieden. Het gaat om een Engelstalige hbo master in het Croho onderdeel Economie. De opleiding omvat 60 EC en wordt in voltijd aangeboden.

De master MTCE combineert thema's uit de marketing, communicatie, bedrijfskunde, informatica, data en commerciële economie. De opleiding richt zich op merkenmanagement en klantgedrag en het gebruik maken van inzichten in gedrag van klanten. Studenten leren vanuit een data-gedreven benadering de klantbeleving te optimaliseren. Zij kunnen kiezen tussen de leerlijnen merkenbeleid en management van klantbeleving. Zij leren over data analyse, marketingtechnologie en overtuigende communicatie.

De master MTCE is toegankelijk voor mensen met een hbo of wo bachelor diploma. Afgestudeerden van de master MTCE kunnen gaan werken op marketingafdelingen, bijvoorbeeld als chief customer officer, online marketing consultant, brand manager of campaign optimizer.

### **Motivering**

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie niet aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

#### *Beoordeling criterium a Regeling*

Aanvrager stelt dat de opleiding aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

#### *Beoordeling maatschappelijke behoefte*

Ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte doet aanvrager onder andere een beroep op het Actieplan professionele masters (Vereniging Hogescholen, 2016), de rapporten 'Wendbaar in een duurzame economie' (Verkenningcommissie Hoger Economisch Onderwijs, 2014) en 'Big data in onderwijs en wetenschap' (Dialogic, 2015). Tevens wordt een beroep gedaan op de internationale rapporten 'Measuring the digital economy' (OECD, 2014) en 'Report on 2017 digital advertising spend' (Deloitte/IAB, april 2018) en op regionale bronnen (Economie Utrecht komt verder op stoom, ING Economic Bureau, april 2015; Utrecht+ Economisch Beeld, Economic Board Utrecht, september 2017).

Het Ministerie van OCW heeft volgens aanvrager de ambitie om het aantal masterstudenten te vergroten. De Vereniging Hogescholen (Actieplan professionele masters, 2016) wil meer hbo masters aanbieden om zo het aantal masteropgeleiden te verhogen.

Volgens het rapport van de Verkenningcommissie Hoger Economisch Onderwijs (Wendbaar in een duurzame economie, 2014, p.8, 13 en 14) is sprake van digitalisering in het economische domein. Daarom zijn professionals nodig die gebruik kunnen maken van deze digitale data. Voor de commerciële professional is het belangrijk digitale administratiesystemen te gebruiken om producten en prestaties te verbeteren. Hier speelt de master MTCE op in.

Volgens het rapport 'Big data in onderwijs en wetenschap' (Dialogic, 2015, p.4, 5, 16 en 17) is het belangrijk dat er professionals met meer generieke datavaardigheden komen. Dit type professional wordt in de master MTCE opgeleid.

Aanvrager heeft tevens gekeken naar een internationale maatschappelijke behoefte. Volgens het rapport 'Measuring the digital economy' (OECD, 2014, p.13-16) zijn data de nieuwe manier om waarde te creëren voor bedrijven. Aanvrager concludeert dat data-gedreven onderzoek steeds belangrijker wordt. Volgens Deloitte en IAB (Report on 2017 digital advertising spend, april 2018) gaf 87% van de bevroegde bedrijfsleiders aan dat digitale economische modellen bedrijven ingrijpend zullen veranderen. Slechts 3 op de 10 denken dat zij de benodigde vaardigheden in huis hebben. De commissie heeft deze informatie niet teruggevonden in het rapport.

Aanvrager doet daarnaast een beroep op regionale bronnen. Volgens ING Economic Bureau

(Economie Utrecht komt verder op stoom, april 2015, p.1-3) is Utrecht een regio die zich goed kan aanpassen aan veranderende marktomstandigheden die ontstaan door digitalisering. Volgens het rapport 'Utrecht+ Economisch Beeld' (Economic Board Utrecht, september 2017, p.14) heeft de provincie met name veel snelgroeiende ICT bedrijven in het MKB. Aanvrager beargumenteert dat de master MTCE geen ICT master is, maar wel een grote data- en technologiecomponent heeft. De commissie geeft aan dat dit niet direct een behoefte aan afgestudeerden van de master MTCE impliceert.

Aanvrager heeft op grond van bovenstaande bronnen een maatschappelijke behoefte aangetoond.

#### Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte doet aanvrager een beroep op het AIS van ROA, de Factsheet arbeidsmarkt financiële dienstverlening (UWV, 2017), het rapport 'ICT, kennis en economie' (CBS, 2017) en gegevens van DDMA Data Driven Marketing Onderzoek.

In het AIS van ROA heeft aanvrager gekeken naar de arbeidsmarktprognose voor opleidingscategorieën waarin bachelors ondergebracht zijn die studenten voorafgaand aan de master MTCE kunnen hebben gevolgd. De commissie kijkt echter naar de arbeidsmarkt na het volgen van de voorgenomen master. Omdat de meeste door aanvrager gekozen categorieën geen marketingmasters bevatten heeft de commissie deze vrijwel allemaal buiten beschouwing gelaten. Hbo en wo marketingmasters zijn opgenomen in de opleidingscategorie wo bedrijfseconomie en logistiek. De arbeidsmarktprognose voor afgestudeerden van dergelijke masters is volgens ROA slecht (zie Tabel 1). Er worden ruim twee keer zoveel afgestudeerden als vacatures verwacht. ROA voorspelt dat er geen knelpunten in de personeelsvoorziening zullen zijn.

Tabel 1. Arbeidsmarktprognose wo bedrijfseconomie en logistiek.

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
wo bedrijfseconomie en logistiek	verwachte uitbreidingsvraag tot 2022		2200	6	1	gemiddeld
wo bedrijfseconomie en logistiek	verwachte vervangingsvraag tot 2022		3500	10	1.5	laag
wo bedrijfseconomie en logistiek	verwachte baanopeningen tot 2022		5600	15	2.4	laag
wo bedrijfseconomie en logistiek	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2022		14700	41	5.8	erg hoog
wo bedrijfseconomie en logistiek	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2022	1.23				geen
wo bedrijfseconomie en logistiek	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2022	1.23				slecht

Bron: ROA, AIS

In de opleidingscategorie wo bedrijfseconomie en logistiek zijn ook veel masters opgenomen die niet gericht zijn op marketing. Daarom weegt de commissie ook relevante beroepscategorieën mee. Voor marketing(management)beroepen zijn dit de beroepscategorieën adviseurs marketing, pr en sales en managers verkoop en marketing. Voor eerstgenoemde groep is het aantal verwachte vacatures erg laag (zie Tabel 2). In deze beroepsgroep worden door ROA in 2022 enige knelpunten in de personeelsvoorziening verwacht. Voor managers verkoop en marketing is de arbeidsmarktprognose ook ongunstig (zie Tabel 3). Het aantal verwachte vacatures is wederom erg laag. ROA voorspelt enige knelpunten in de personeelsvoorziening in 2022.

Tabel 2. Arbeidsmarktprognose adviseurs marketing, pr en sales.

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Adviseurs marketing, public relations en sales	verwachte uitbreidingsvraag tot 2022		6700	5	0.8	gemiddeld
Adviseurs marketing, public relations en sales	verwachte vervangingsvraag tot 2022		7700	6	0.9	erg laag
Adviseurs marketing, public relations en sales	verwachte baanopeningen tot 2022		14400	10	1.6	erg laag
Adviseurs marketing, public relations en sales	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2022	0.89				enige

Bron: ROA, AIS

Tabel 3. Arbeidsmarktprognose managers verkoop en marketing.

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
Managers verkoop en marketing	verwachte uitbreidingsvraag tot 2022		-3300	-7	-1.2	erg laag
Managers verkoop en marketing	verwachte vervangingsvraag tot 2022		4100	9	1.4	laag
Managers verkoop en marketing	verwachte baanopeningen tot 2022		4100	9	1.4	erg laag
Managers verkoop en marketing	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2022	0.89				enige

Bron: ROA, AIS

Aanvrager meldt dat in de Factsheet arbeidsmarkt financiële dienstverlening (UWV, 2017) is aangegeven dat in de financiële dienstverlening extra werkgelegenheid ontstaat voor professionals die uit data klantgedrag kunnen analyseren. De commissie merkt op dat dit niet terug te vinden is in de tekst.

Volgens het CBS (ICT, kennis en economie, 2017, p.136) biedt de grote hoeveelheid aan beschikbare data kansen voor bedrijven om daaruit nieuwe inzichten voor besluitvorming en procesinrichting te destilleren. De commissie merkt op dat niet duidelijk is hoeveel hbo marketing masters hiervoor nodig zullen zijn.

In vrijwel alle sectoren zijn volgens DDMA de afgelopen jaren veel klantdata verzameld. Toch neemt bijna de helft van de organisaties beslissingen niet op basis van feitelijke informatie (DDMA Data Driven Marketing Onderzoek, <https://ddma.nl/actueel/ddma-data-driven-marketing-onderzoek-2017-organisaties-brengen-datahuis-op-orde/>). Deze tendens zegt niets over de concrete vraag naar het aantal afgestudeerden van hbo marketing masters.

Aanvrager geeft aan dat er een gebrek is aan praktijkgerichte hbo masters waar hbo bachelor studenten naadloos kunnen instromen. Op grond van bovenstaande komt echter geen arbeidsmarktbehoefte voor afgestudeerden van de master MTCE naar voren. De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke behoefte, maar niet aansluit op een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet niet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

#### Beoordeling criterium b Regeling

Aanvrager heeft niet betoogd dat het voornemen past bij het profiel van de instelling zoals beschreven in een door de rijksoverheid erkend sectorplan.

De master MTCE is door aanvrager vergeleken met drie hbo masters, vijf wo masters en zes wo masters met marketingtracks. Deze zijn verwant aan de master MTCE.

Vanaf 26 juni 2018 is op de website van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van de Hogeschool Utrecht om de master MTCE in Utrecht aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Zienswijzen zijn niet ingediend.

Uit onderzoek onder potentiële studenten blijkt dat ruim een derde de gekozen titel van de opleiding passend vindt. Ruim een derde kiest andere namen zoals Customer Data & Brand Management. Uit de vergelijking met bestaande opleidingen blijkt dat de master MTCE raakvlakken heeft met andere hbo en wo masters op marketinggebied. Ter bevordering van de transparantie van het opleidingsaanbod adviseert de commissie om de naam van de master MTCE te veranderen in master Marketing.

Met de invoering van de nieuwe regeling bekijkt de CDHO of de voorgestelde taalkeuze aansluit bij de arbeidsmarktbehoefte en neemt haar bevindingen hierover op in het advies. De master MTCE wordt in het Engels aangeboden omdat het werkveld volgens aanvrager zeer internationaal georiënteerd is. Aanvrager geeft aan dat 20% van de werkgelegenheid in Nederland te vinden is bij bedrijven die zeggenschap hebben in het buitenland. De genoemde verdeling geldt volgens aanvrager ook voor grote marketingbureaus. Dit betekent echter nog niet dat de voertaal binnen deze bedrijven altijd Engels is. De commissie adviseert om de master MTCE in het Nederlands aan te bieden.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in verwante bekostigde opleidingen (zie Tabel 4). De instroom in recent gestarte hbo masters en verwante onbekostigde opleidingen en marketingtracks van economische masters is niet bekend. De commissie heeft bij de beoordeling van de aanvraag dan ook geen rekening kunnen houden met de belangen van deze opleidingen. De instroom in het verwante bekostigde onderwijsaanbod groeide de afgelopen vijf jaar met ruim een derde.

Tabel 4. Instroom in verwante masters

master	instelling	2012	2013	2014	2015	2016
Marketing	Rijksuniversiteit Groningen	128	183	166	180	176
Marketing	Vrije Universiteit	149	136	176	132	147
Marketing Management	Erasmus Universiteit Rotterdam	159	143	170	188	197
Marketing Management	Universiteit Tilburg	157	185	145	225	277
Marketing Analytics	Universiteit Tilburg	21	16	27	34	54
<i>totaal</i>		614	663	684	759	851

Bron: DUO, bewerking KBA Nijmegen

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de master MTCE op grond van de instroom in verwante (specialistische) masters zoals Marketing Analytics en een onderzoek onder ruim 400 ouderejaars studenten en alumni van de eigen economische bachelors. Daaruit blijkt dat van de studenten die over een jaar kunnen starten met een master een vijfde aangeeft de master (waarschijnlijk) te willen volgen. Gezien het verwachte aantal afgestudeerden van relevante bachelors van de Hogeschool Utrecht verwacht aanvrager, zonder instroom vanuit andere onderwijsinstellingen mee te rekenen, een instroom van 25 studenten met een groei naar 40 vanaf 2022. De commissie acht deze prognose realistisch.

Aangezien door aanvrager een arbeidsmarktbehoefte bij criterium a niet is aangetoond, heeft aanvrager evenmin aangetoond dat er ruimte is in het opleidingsaanbod om de master MTCE binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Aanvrager heeft een beschrijving geleverd van de inbedding in de bestaande kennisinfrastructuur. In de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 wordt deze echter niet meer getoetst.

Vestiging van de master MTCE in Utrecht heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod. Verwante opleidingen zijn gevestigd in andere regio's.

De commissie concludeert dat er geen ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de master MTCE te realiseren. De aanvraag voldoet niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs



drs. P.M.M. Rullmann

Voorzitter CDHO



**Bijlage:**

**Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging**

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.